

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД МОНІТОРИНГУ ІНКЛЮЗИВНОСТІ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ І ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ

Вікторія Маринич, Ірина Когут

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. Стрімке зростання кількості ветеранів війни в Україні актуалізує питання реалізації фізкультурно-спортивної діяльності як дієвого інструменту реінтеграції, побудованої на засадах інклюзивності. Державна Стратегія ветеранської політики до 2030 року наголошує на інклюзивності, успіх якої залежить від якісного моніторингу та збору даних. Попри наявність міжнародних методологій, бракує досліджень прозорості та доступності інформації безпосередньо для українських ветеранів. *Методи дослідження.* Об'єктом аналізу виступив національний цифровий простір і офіційні ресурси державних установ України, що відповідають за збір даних, соціальний захист ветеранів війни та розвиток спорту. Моніторинг здійснювався шляхом вивчення інформації з таких відкритих джерел 7 інституцій. Використані: контент-аналіз; порівняння та зіставлення; метод вторинного аналізу соціологічних даних; кластерний аналіз.

Результати дослідження. Для аналізу й узагальнення українського досвіду моніторингової діяльності щодо інклюзивності у процесі фізкультурно-спортивної діяльності для ветеранів війни і членів їхніх сімей здійснено вивчення інформації з відкритих джерел семи офіційних сайтів державних організацій, які реалізують державну політику щодо ветеранів війни і спорту. Аналіз відкритих даних виявив фрагментарність моніторингу фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів війни. Так, на Порталі відкритих даних лише 5 наборів стосуються спорту ветеранів; Державна служба статистики України спеціалізованої статистики не веде. На офіційному сайті Міністерства у справах ветеранів України представлена інформація про ветеранів війни, внесених до Єдиного державного реєстру ветеранів війни, а також відомості про ветеранський спорт, змагання і заняття з адаптивного спорту. Сайт Українського ветеранського фонду містить інформацію про фінансовані проекти ветеранів війни, 4 % яких реалізуються за напрямом «Спорт і реабілітація». Інформація на офіційному сайті Міністерства молоді та спорту України представлена за такими напрямками, як: нормативно-правове підґрунтя; проекти з розвитку адаптивного спорту й інструменти їх реалізації; залучення членів сімей ветеранів; професійна підготовка кадрів; змагання для ветеранів війни.

Висновки. Сучасний стан системи моніторингу фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів в Україні характеризується переходом від фрагментарного збору даних до етапу активної інституціоналізації та цифровізації.

Ключові слова: ветерани війни, фізкультурно-спортивна діяльність, моніторинг, інклюзивність, сім'я, статистичні дані.

Viktoriiia Marynych, Iryna Kohut

NATIONAL EXPERIENCE IN MONITORING THE INCLUSIVITY OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS ACTIVITIES FOR WAR VETERANS AND THEIR FAMILY MEMBERS

Abstract. The rapid growth in the number of war veterans in Ukraine raises the issue of physical education and sports as an effective tool for reintegration based on the principles of inclusiveness. The State Strategy for Veterans Policy until 2030 emphasizes inclusiveness, the success of which depends on high-quality monitoring and data collection. Despite the availability of international methodologies, there is a lack of research on the transparency and accessibility of information directly for Ukrainian veterans. *Methods.* The object of analysis is the national digital space and official resources of Ukrainian state institutions responsible for data collection, social protection of war veterans, and sports development. Monitoring was carried out by studying information from the following open sources of seven institutions. The following methods have been used: content analysis; comparison and contrast; secondary analysis of sociological data; cluster analysis.

The results. In order to analyze and summarize Ukraine's experience in monitoring inclusiveness in physical education and sports activities for war veterans and their families, information from open sources on seven official websites of state organizations implementing state policy on war veterans and sports have been studied. Analysis of open data has revealed the fragmentary nature of monitoring physical education and sports activities for war veterans. For example, only five sets of data on the Open Data Portal relate to sports for veterans, and the State Statistics Service of Ukraine does not maintain specialized statistics. The official website of the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine provides information about war veterans included in the Unified State Register of War Veterans, as well as information about veteran sports, competitions, and adaptive sports classes. The website of the Ukrainian Veterans Fund contains information on funded projects for war veterans, 4 % of which are implemented in the area of "Sports and Rehabilitation". The information on the official website of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine is presented in the following areas: regulatory and legal framework; projects for the development of adaptive sports and tools for their implementation; involvement of veterans' family members; professional training; competitions for war veterans. The current state of the system for monitoring the physical culture and sports activities of veterans in Ukraine is characterized by a transition from fragmented data collection to a stage of active institutionalization and digitization.

Keywords: war veterans, physical culture and sports activities, monitoring, inclusiveness, family, statistical data.

Маринич В., Когут І. Національний досвід моніторингу інклюзивності фізкультурно-спортивної діяльності для ветеранів війни і членів їхніх сімей

Sport Science Spectrum. 2026; 1: 85–95

DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2026-1-11>

Marynych V., Kohut I. National experience in monitoring the inclusivity of physical culture and sports activities for war veterans and their family members

Sport Science Spectrum. 2026; 1: 85–95

DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2026-1-11>

© Вікторія Маринич, Ірина Когут, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Вступ. Повномасштабна збройна агресія Росії проти України зумовила стрімке зростання чисельності ветеранів війни, які стають однією з найбільш значущих і впливових соціальних груп українського суспільства. Станом на початок 2026 р. кількість ветеранів перевищила 1,7 млн осіб, що потребує від держави не лише надання соціальних гарантій, а й розроблення дієвих механізмів їх повноцінної реінтеграції в цивільне життя. Ефективним інструментом реінтеграції визнано фізкультурно-спортивну діяльність, яка забезпечує комплексний вплив на фізичне відновлення, психоемоційну стабільність та соціальну адаптацію захисників.

Сучасна державна політика, задекларована у «Стратегії ветеранської політики на період до 2030 р.» [20], базується на принципах безбар'єрності й інклюзивності. Проте успішність реалізації цих принципів безпосередньо залежить від якості моніторингової діяльності – системного збору й аналізу даних, які дозволяють оцінити реальну доступність спортивної інфраструктури, ефективність державних програм та рівень залученості ветеранів і членів їхніх сімей до активного способу життя.

У контексті розбудови систем моніторингу спорту ветеранів війни важливо звернутися до міжнародних і вітчизняних досліджень, які фокусуються на моніторингу й оцінці, соціальному впливі спорту, інклюзивній політиці та закладають методологічну базу того, як держави мають збирати дані для формування доказової політики: Глобального плану дій щодо фізичної активності 2018–2030 рр.: більше активних людей для здоровішого світу (2018 р.) [24], Глобальної обсерваторії фізичної активності [25], Картування та аналізу специфіки спорту [26], дослідження щодо системного відстеження результатів у ветеранських програмах США [27], статистичної інформації як ключового чинника впровадження інклюзивності у фізкультурно-спортивну діяльність [6], моніторингової діяльності щодо інклюзивності у спорті Європейського Союзу й України [7] тощо. Проте досліджень, які аналізують збір інформації та її доступність і прозорість для ветеранів війни в Україні, виявилось замало.

Отже, аналіз наявного досвіду моніторингу є необхідним кроком для створення прозорої, цифровізованої та людиноцентричної системи підтримки ветеранів війни, що відповідає викликам воєнного та поствоєнного часу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Наукова робота виконана відповідно до теми «Науково-методичне забезпечення як інструмент імплементації інклюзивної фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів війни і членів їхніх сімей» (номер державної реєстрації 0125U002028).

Мета статті – провести аналіз українського досвіду моніторингу інклюзивності фізкультурно-спортивної діяльності для ветеранів війни та членів їхніх сімей, визначити напрями його вдосконалення.

Матеріали і методи. Для досягнення мети дослідження було використано комплекс взаємодоповнювальних методів теоретичного рівня. Методологічною основою роботи став системний підхід до аналізу державної політики у сфері фізичної культури і спорту для ветеранів війни.

Матеріали дослідження. Об'єктом аналізу виступив національний цифровий простір і офіційні ресурси

державних установ України, що відповідають за збір даних, соціальний захист ветеранів війни та розвиток спорту. Моніторинг здійснювався шляхом вивчення інформації з таких відкритих джерел, як:

1. Портал відкритих даних: аналіз наборів даних за ключовими словами «спорт», «ветеран», «спорт ветеранів» (усього проаналізовано понад 260 наборів даних).

2. Державна служба статистики України: вивчення доступності статистичних показників щодо ветеранської політики та спорту ветеранів.

3. Міністерство у справах ветеранів України: аналіз функціоналу Єдиного державного реєстру ветеранів війни (далі – ЄДРВВ) та послуг у межах платформи «Ветеран PRO».

4. Український ветеранський фонд: аналіз результатів соціологічних досліджень «Образ ветерана» (2024–2025 рр.) та моніторинг грантових проєктів за напрямом «Спорт і реабілітація».

5. Міністерство молоді та спорту України: вивчення нормативно-правової бази, паспортів бюджетних програм і звітів щодо реалізації проєкту «Активні парки – Нестримні» для ветеранів війни.

6. Департамент соціальної та ветеранської політики КМДА: аналіз локальних механізмів підтримки та соціальної реінтеграції війни.

7. Департамент молоді та спорту КМДА: моніторинг інклюзивності міської спортивної інфраструктури та програм фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни.

Методи дослідження: контент-аналіз (використаний для вивчення текстового наповнення офіційних сайтів); порівняння та зіставлення (застосовувався для зіставлення цілей «Стратегії ветеранської політики до 2030 р.» з фактичними показниками, представленими у відкритих звітах); метод вторинного аналізу соціологічних даних (для інтерпретації результатів опитувань Українського ветеранського фонду щодо потреб ветеранів та їхньої оцінки ефективності державних програм); кластерний аналіз (використаний для систематизації проєктів – переможців Українського ветеранського фонду за тематичними напрямками).

Результати. Вивчення інформації з відкритих джерел – даних, які є у вільному публічному доступі на сайтах офіційних організацій, здійснено для аналізу й узагальнення українського досвіду моніторингу інклюзивності фізкультурно-спортивної діяльності для ветеранів війни та членів їхніх сімей. «Держава збирає та накопичує інформацію про різні аспекти нашого життя. Ці дані дуже цінні, і велика частина з них має бути доступною та відкритою для бізнесу, стартапів, урядовців, журналістів, громадськості» [16]. Для опрацювання інформації зосередилися на офіційних сайтах таких організацій, як:

1. Портал відкритих даних.
2. Державна служба статистики України (далі – Держстат).

3. Міністерство у справах ветеранів України (далі – Мінветеранів).

4. Український ветеранський фонд.

5. Міністерство молоді та спорту України (далі – Мінмолодьспорт).

6. Департамент соціальної та ветеранської політики Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація).

7. Департамент молоді та спорту Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація).

«Більше відкритих даних – більше можливостей для всіх», – зазначено на сайті проєкту «Дія. Відкриті дані». Центр компетенцій у сфері відкритих даних збирає дані різної спрямованості. За пошуковим словом «спорт» знайдено 261 набір даних за тематикою нашого дослідження [16] щодо: роботи відділів освіти та спорту, фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності в областях, районах, містах, селищах і селах; суми видатків на фізичну культуру та спорт у розрізі громад за визначений період від початку року на одного мешканця громади; планів спортивних заходів у громадах, містах; довідників комунальних закладів фізичної культури і спорту, реєстрів спортивних секцій і гуртків, які діють на території громад; інформації про склад національної збірної команди України з олімпійських і неолімпійських видів спорту; переліку правил змагань з видів спорту, затверджених наказами Мінмолодьспорту; Єдиного електронного реєстру спортивних споруд; переліку навчальних програми з олімпійських і неолімпійських видів спорту, що погоджені Мінмолодьспортом; інформації про присвоєння спортивних звань «Майстер спорту України», «Заслужений майстер спорту України», «Майстер спорту України міжнародного класу»; доступності будівель для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення; реєстру визнаних видів спорту в Україні; інформації про антидопінгову діяльність.

Серед проаналізованих даних виявлено набори даних за пошуковим словом «ветеран», як-от:

– кількість розглянутих справ на засіданні комісії зі встановлення статусу учасника війни, відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

– паспорт бюджетної програми місцевого бюджету на 2024 р. (2023 р.) за КПКВК МБ 0813090: Видатки на поховання учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни;

– набір, який містить інформацію про ветеранів війни, внесених до Єдиного реєстру ветеранів війни Міністерства у справах ветеранів України;

– фінансова звітність та нормативно-правові документи.

За пошуковим запитом «спорт ветеранів» знайдено набори даних, серед яких:

– набір даних, який містить статистичні довідки щодо роботи зі зверненнями громадян Державної служби якості освіти України, зокрема, звідки надійшли звернення, кількість звернень, кількість громадян, що звернулися;

– бюджетні запити Печерської районної в місті Києві державної адміністрації по роках;

– паспорти бюджетних програм на 2020 р. за програмами, які передбачені в бюджеті міста Києва на 2020 р. для Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації.

Наступним для аналізу й узагальнення інформації став офіційний сайт Держстату [4; 22], на якому недоступна інформація щодо ветеранів війни, фізкультурно-спортивної діяльності, ветеранської політики (рис. 1).

Теми

- Бізнес-статистика (33)
  - Будівництво (2)
  - Діяльність підприємств (4)
  - Наука, інновації та інформаційно-комунікаційні технології (3)
  - Основні засоби та капітальні інвестиції (1)
  - Промисловість (2)
  - Реєстр респондентів статистичних спостережень (1)
  - Сільське, лісове та рибне господарство (15)
  - Тенденції ділової активності (1)
  - Торгівля та послуги (2)
  - Транспорт (1)
  - Туризм (1)
- Макроекономіка (30)
  - Зовнішньоекономічна діяльність (3)
  - Національні рахунки (3)
  - Ціни (24)
- Навколишнє середовище та енергетика (7)
  - Енергетика (3)
  - Навколишнє середовище (4)
- Населення та соціальна статистика (19)
  - Доходи та умови життя (2)
  - Населення та міграція (6)
  - Освіта (2)
  - Охорона здоров'я (1)
  - Ринок праці (7)
  - Соціальний захист (1)

Рисунок 1 – Описи показників за темами на офіційному сайті Державної служби статистики України

Подальшим кроком був проаналізований офіційний сайт Мінветеранів. Варто зазначити, що в лютому 2023 р. введено в постійну експлуатацію Єдиний державний реєстр ветеранів війни (ЄДРВВ) [18]. Реєстр є правонаступником Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки й оборони, відсічі та стримування збройної агресії Росії в Донецькій і Луганській областях, забезпеченні їх здійснення [13]. Інформація для внесення до ЄДРВВ про осіб, яким надано статус учасника бойових дій, надходить до Мінветеранів від основних суб'єктів, уповноважених розглядати матеріали та визнавати осіб учасниками бойових дій (далі – УБД). Такими суб'єктами є Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство юстиції України, Національна поліція України, Національна гвардія України, Служба

безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Адміністрація Державної спеціальної транспортної служби, Офіс Генерального прокурора України, Управління державної охорони України, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Державна податкова служба України, а також міжвідомча комісія та структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у місті рад.

Станом на 1 січня 2026 р. на офіційному сайті Мінветеранів представлена інформація про ветеранів війни, внесених до ЄДРВВ, яка включає чисельність УБД, осіб з інвалідністю внаслідок війни й учасників війни (табл. 1).

Таблиця 1 – Чисельність ветеранів війни в Україні (станом на 1 січня 2026 р.)

№	Категорії ветеранів війни	Кількість (осіб)
1	Учасники бойових дій (далі – УБД)	1 417 385
2	Учасники війни	163 009
3	Особи з інвалідністю внаслідок війни	143 390
Разом		1 723 784

У розділі «Ветеранам» представлені послуги та програми, які різняться залежно від статусу. Так, для УБД сформовано 18 кроків доступних можливостей, для осіб з інвалідністю внаслідок війни сформовано 15 кроків, серед яких є крок «Долучіться до занять спортом» у трьох розділах [3]: «Ветеранський спорт»; «Змагання»; «Заняття з адаптивного спорту».

Для ветеранів війни надана детальна інструкція подачі заявки на програму «Ветеранський спорт» у «Дії», щоб отримати щоквартальну фінансову допомогу 1 500 грн для занять спортом: відвідування залів, басейнів та інших закладів фізичної культури. Зробити це необхідно з 1 по 20 число першого місяця кварталу для фінансування на наступний період. На сайті розташований перелік 560 спортивних закладів, де діє програма (назва спортивного закладу, послуги, які надаються, контактний телефон/ посилання на сайт, адреса) [12]. Зазначимо, що в місті Києві до переліку 18 спортивних клубів долучилося 30 закладів мережі «Sport life», які надають доступ до тренажерних залів, пілатесу, кросфіту, басейнів, стретчингу, йоги, боксу, фітнесу тощо.

У розділі «Змагання» перелічені основні види спорту, популярні серед ветеранів війни: баскетбол на кріслах колісних, волейбол сидячи, джю-джитсу, кіберспорт, настільний теніс, кросфіт і стронгмен, амфутбол. Зазначено, що можна обрати будь-який напрям, що відповідає інтересам ветеранів війни, цілям і фізичному стану. Також передбачені навчально-тренувальні збори й участь українських збірних у міжнародних і національних змаганнях, які перелічені в Календарному плані спортивних заходів Міністерства у справах ветеранів України на 2025 р. Організаційна документація, яка стосується змагань, охоплює лише 2024 р. [11].

У розділі «Заняття з адаптивного спорту» представлена інформація про можливості для відвідування

160 адаптивних клубів, що функціонують у рамках проекту «Активні парки – Нестримні» під керівництвом досвідчених тренерів. Перелік видів адаптивного спорту містить інформацію про заняття з фітнесу, плавання, йоги, функціонального тренінгу, єдиноборств, регбі, тенісу, футболу, баскетболу на кріслах колісних, волейболу сидячи, легкої атлетики, гімнастики, пауерліфтингу, веслування, стрільби з лука, важкої атлетики, піклболу, гольфу, скандинавської ходьби, кіберспорту, пейнтболу й іншого. Ветерани війни спрямовуються на офіційний вебсайт Державної установи «Агенція масового спорту України», на якому представлений перелік таких клубів, серед яких, наприклад, у місті Києві 40 активних парків «Нестримні» [1]. Ветерани війни мають можливість доєднатися до ветеранських спортивних спільнот чи клубів у своїй громаді й обрати вид спорту або фізичної активності, який допоможе підтримати здоров'я та відновлення. На сайті зазначено, що багато спортивних програм і заходів відкриті для членів родин ветеранів – дружин, чоловіків, дітей, і що спільні тренування і події допомагають підтримувати єдність, створюють спільноту відновлення та взаємопідтримки.

Однією з установ, яка підпорядковується Мінветеранів, є Український ветеранський фонд (далі – Фонд), утворений з метою забезпечення підтримки ветеранів війни та членів їхніх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, подальшої реадaptaції та реінтеграції ветеранів війни в мирному житті через відповідні проекти [21]. Своєю діяльністю Фонд розпочав 1 січня 2022 р., функціонує на підставі Положення про Український ветеранський фонд [15]. Серед основних завдань Фонду визначене таке, яке стосується реінтеграції ветеранів в активному суспільному житті, забезпечення збереження і відновлення їхнього фізичного та психічного здоров'я. Із цього погляду й розглянемо діяльність цієї організації.

Фонд надає цільову допомогу коштами на безоплатній і безповоротній основі (далі – фінансова підтримка) ветеранам і членам сімей ветеранів, юридичним особам незалежно від форм власності для реалізації проектів відповідно до пріоритетних напрямів діяльності. Фонд розміщує на своєму офіційному вебсайті або на офіційному вебсайті Мінветеранів [14; 23] інформацію щодо початку конкурсу, про кількість поданих на конкурсний відбір заявок та про проекти – переможці конкурсу. У результаті аналізу каталогу проектів, які перемогли й отримали фінансування із 2022 до 2025 р. за проведеними чотирма конкурсними відборами («Варто: Єднання 2.0»; «Варто діяти»; «Варто робити своє 2.0»; «Варто більше» [23]), з'ясовано, що отримали фінансову підтримку 699 проектів за 23 напрямками (рис. 2).

Конкурсні напрями, за якими представлені проекти, можна згрупувати за трьома ключовими темами (кластерами), як-от:

- реальний сектор економіки (об'єднує проекти в галузях, що створюють матеріальні цінності – від сільського господарства до оборонно-промислового комплексу), 389 проектів, що становить 56 % від загальної кількості; аграрно-промисловий комплекс є лідером цього кластера;

- економіка послуг і знань (цей напрям охоплює проекти, що розвивають людей, суспільство та бізнес-середовище, спрямовані на розвиток людського капіталу

Рисунок 2 – Кількість профінансованих ветеранських проєктів за конкурсними напрямками

та підвищення якості життя – від освіти, здоров'я до послуг і логістики), 281 проєкт, що становить майже 40 % від загальної кількості; сфера послуг є лідером за кількістю проєктів; у цій групі представлений напрям «Спорт і реабілітація», що охоплює майже 10 % від проєктів кластера (рис. 3);

– креативні й нішеві індустрії (проєкти, спрямовані на створення інтелектуального продукту, нових технологій, культурних заходів тощо), які формують національний культурний та інноваційний ландшафт, 29 проєктів, тобто

4 % від загальної кількості; лідер – видавнича справа і поліграфія.

Отже, серед усіх проєктів, які реалізуються, лише 27 проєктів (4 %) за напрямом «Спорт і реабілітація» (рис. 4). Зазначені проєкти-переможці спрямовані на фізичне та психологічне відновлення через спорт для відбудови соціальних зв'язків ветеранів війни та їх реінтеграції в активне життя. Проєкти охопили 15 областей України, їхній загальний обсяг фінансування становив 24,4 млн грн.

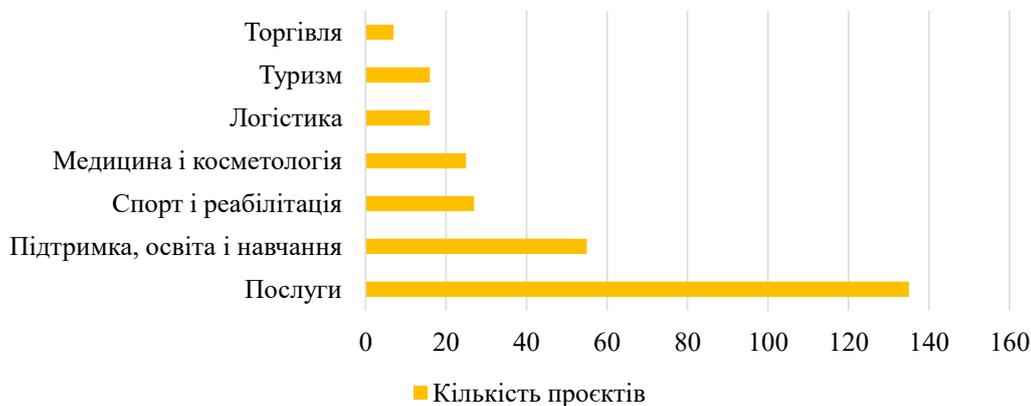
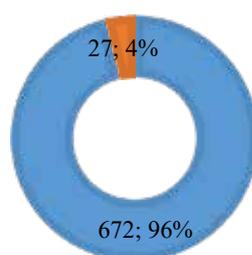

Рисунок 3 – Розподіл проєктів за кластером «Економіка послуг та знань»

■ Інші напрями ■ Спорт і реабілітація

Рисунок 4 – Частка проєктів за напрямом «Спорт і реабілітація» серед усіх проєктів, які отримали фінансування Українським ветеранським фондом

Для розуміння стратегій ветеранських ініціатив щодо спорту та реабілітації проаналізовано зміст проєктів, які отримали фінансування. Обрані проєкти можна умовно розділити на три напрями: ті, які стосуються будівництва, реконструкції або обладнання просторів (хабів, локацій, залів, центрів тощо) для занять адаптивним спортом і відновлення ветеранів війни та членів їхніх сімей. Такі проєкти створюють або модернізують інклюзивні простори тренажерних залів, спортивних клубів, реабілітаційних центрів у 15 областях України, для доступності відновлення через спорт на місцях. Другий напрям проєктів – ініціативи, які зосереджені на організації і проведенні спортивних заходів, турнірів, таборів, походів у гори, групових психологічних занять для формування спільного досвіду ветеранської спільноти та відбудови соціальних зв'язків. Ці ініціативи допоможуть ветеранам війни та їхнім родинам знайти або відновити мотивацію до активного соціального життя, відчути себе частиною команди, спільноти однодумців. Третій напрям проєктів стосується інтеграції спорту у процесі психологічної підтримки ветеранів війни, надання підтримки щодо працевлаштування, юридичних консультацій, поєднання спорту та природотерапії. Такі проєкти дозволять реалізувати комплексний підхід до відновлення. Декілька проєктів присвячені розробленню технологічних рішень – масштабування та запуск серійного виробництва тренажерів для реабілітації після важких поранень, ампутацій і порушень опорно-рухового апарату, таким чином створюючи інструмент, а не послугу, який дозволить його застосовувати в реабілітаційних центрах, шпиталях, спортивних залах, домашніх умовах.

Українським ветеранським фондом надана підтримка широкому колу організацій – від громадських об'єднань до підприємств-ветеранів, що свідчить про залученість

суспільства та ветеранських спільнот до вирішення проблем (рис. 5), системний підхід у фінансуванні спорту та реабілітації ветеранів війни, від фінансової підтримки фізичної інфраструктури, інноваційних технологій до розбудови спільнот.

Наступним кроком став аналіз офіційного сайту Мінмолодьспорту з метою виявлення стратегічних і практичних аспектів упровадження інклюзивності у процесі фізкультурно-спортивної діяльності для ветеранів війни та членів їхніх сімей [8]. За пошуковим словом «ветеран війни» знайдено п'ять груп матеріалів, усього 203, більшість яких за типом – новини (рис. 6).

Аналіз нормативно-правового підґрунтя на офіційному сайті Мінмолодьспорту дозволив встановити, що простежується інтеграція спорту ветеранів війни в загальнодержавній політиці реалізації «Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р.» [17; 19]. Ветерани війни розглядаються як одна із пріоритетних цільових груп у межах реалізації Стратегії. Простежується інформація, яка стосувалася нормативного закріплення поняття «адаптивний спорт» у Законі України «Про фізичну культуру і спорт».

Проаналізовані новини стосуються:

- розвитку адаптивного спорту «як інструменту повернення до активного життя людей з інвалідністю та ветеранів війни, а також розширення можливостей для залучення населення до регулярної рухової активності на рівні територіальних громад» [9];

- «Відновлення через спорт» – історій ветеранів війни й учасників адаптивного клубу «Нестримні»;

- підсумків реалізації флагманського проєкту «Активні парки: локації безбар'єрного дозвілля (адаптивний спорт)» у 2025 р.;

Рисунок 5 – Типи організацій, яким надана підтримка за напрямом «Спорт і реабілітація» Українським ветеранським фондом

Ви шукали «ВЕТЕРАН ВІЙНИ». Знайдено 203 матеріалів

За типом матеріалу

- Нормативно-правові акти 1
- Новини 192
- Події 7
- Медіагалереї 1
- Сторінки 2

Нормативно-правові акти

- 1 вересня 2021 р., № 3193
Про надання фінансової підтримки громадській спілці «Спілка ветеранів війни з Росією» для реалізації проєкту «Всеукраїнська теренова гра «Яструб-2021»

більше за темою Нормативно-правові акти

Рисунок 6 – Результати пошуку інформації на офіційному сайті Мінмолодьспорту за пошуковим словом «ветеран»

– інформації про участь команд України в національних і міжнародних змаганнях з амфутболу, регбі на кріслах колісних;

– конференцій, на яких фахово обговорювалися актуальні питання забезпечення прав ветеранів війни та членів їхніх родин, ефективності державної ветеранської політики й ролі громад у системі підтримки ветеранів війни;

– серії тренінгів «Шлях до відновлення: реабілітація постраждалих від вибухонебезпечних предметів через адаптивний спорт», учасники яких опанували сучасні методики адаптивного спорту, вивчили основи фізіології, психології та етичної взаємодії, взяли участь в адаптованих тренуваннях і в командах із досвідченими спікерами, що дозволило сформувати мережу в понад 100 адаптивних тренерів і тренерок;

– ролі адаптивного спорту у формуванні інклюзивної молодіжної політики;

– значенні міжсекторальної співпраці в розвитку адаптивного спорту;

– ветеранського форуму «Пліч-о-пліч з ветеранами» як майданчика для діалогу між ветеранами, суспільством і державою, зокрема шляхом розвитку адаптивного спорту, що допомагає ветеранам знайти шлях до відновлення та повернення до активного життя;

– регламенту про проведення Всеукраїнського спортивного заходу «ТитаниUA», Всеукраїнського спортивного заходу «Звитяга Нескорених» для ветеранів війни, чинних військовослужбовців, осіб з інвалідністю та членів їхніх родин;

– політики безбар'єрності тощо.

У розділі «Адаптивний спорт» (Головна – Безбар'єрність) зібрані матеріали за трьома напрямками, як-от:

– адаптивні клуби, що функціонують у регіонах України (спрямовує на офіційний сайт Агенції масового спорту України, дублює інформацію на офіційному сайті Мінветеранів);

– розвиток адаптивного спорту спортивними федераціями (олімпійськими і неолімпійськими), які інтегрували компонент адаптивного спорту у Правилах спортивних змагань із 14 олімпійських видів спорту (волейбол, кьорлінг, легка атлетика, плавання, настільний теніс, стрільба з лука, стрільба кульова, стрільба стендова, гімнастика художня, баскетбол (3 x 3), баскетбол (5 x 5), регбі, сучасне п'ятиборство, гандбол) та 37 неолімпійських видів спорту (стронгмен, шахи, панкратіон, грепплінг, карате ВКС, роликовий спорт, армрестлінг, рукопашний бій, комбат самозахист ІСО, джіу-джитсу, годзю-рю карате, самбо, спортивне орієнтування, шашки, петанк, багатирське багатоборство, гирьовий спорт, го, спорт з літаючим диском, спортивний туризм, пауерліфтинг, альпінізм, морські багатоборства, флорбол, радіоспорт, військово-технологічний спорт, тайландський бокс муй май, комбат дзю-дзюцу, бойове самбо, фунакоші шотокан карате, кікбоксинг "WAKO", таеквон-до І.Т.Ф., українська боротьба на поясах, спортивні танці, городковий спорт, пейнтбол, кудо);

– цикл відеоопитувань про адаптивний спорт [10].

Таким чином, інформація на офіційному сайті Мінмолодьспорту щодо теми дослідження представлена за напрямками: нормативно-правове підґрунтя; проекти з розвитку адаптивного спорту й інструменти їх реалізації; змагання для ветеранів війни; залучення до

фізкультурно-спортивної діяльності членів їхніх сімей; професійна підготовка кадрів.

Як приклад наявності інформації про можливість для занять фізкультурно-спортивною діяльністю для ветеранів війни та членів їхніх сімей проаналізовано діяльність структурних підрозділів Київської міської державної адміністрації. На офіційному сайті Департаменту молоді та спорту Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) у розділі «Спорт» наявна інформація про можливість користування платформою «Ветеран PRO» [3], де зібрані державні послуги за ключовими напрямками, зокрема й «Здоров'я та відновлення», можна швидко знайти потрібний сервіс ветеранам війни. Також інформується про конкурс про надання фінансової підтримки з бюджету міста Києва громадським організаціям фізкультурно-спортивної спрямованості для реалізації яких надається фінансова підтримка у 2026 р. за напрямками: спортивні заходи міського рівня та навчально-тренувальні збори з підготовки до всеукраїнських змагань; спортивні заходи всеукраїнського рівня; фізкультурно-оздоровчі заходи серед усіх верств населення – фестивалі, забіги, спартакіади тощо, які проводяться також серед ветеранів війни та членів їхніх сімей [5]. Трапляються новини про створення безбар'єрного простору; старт програми ветеранського спорту з отримання щоквартальної фінансової допомоги 1500 грн для відвідування спортзалів, басейнів та інших закладів фізичної культури; реалізації національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності. Розділ «Фізкультурно-спортивна реабілітація» містить інформацію про категорії осіб (учасники бойових дій, Захисники та Захисниці України, особи з інвалідністю внаслідок війни), необхідні документи, щоб долучитися до занять фізкультурно-спортивною діяльністю, контакти для отримання інформації та графік з переліком тренерів за сімома видами спорту (легка атлетика, плавання, академічне веслування, баскетбол на кріслах колісних, стрільба з лука, настільний теніс, керлінг на кріслах колісних).

Отже, представлена інформація на офіційному сайті КМДА зосереджена на знайомстві з державними програмами підтримки ветеранів війни, їхніми можливостями для занять фізкультурно-спортивною діяльністю та локальними (міськими) ініціативами з окреслених питань.

Дискусія. Отримані результати щодо характеристики сучасного стану системи моніторингу фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів в Україні, аналізу джерел даних провідних організацій, які здійснюють збір інформації про ветеранів війни та їхню участь у спортивних заходах, дозволили визначити основні виклики у створенні комплексної системи моніторингу інклюзивності спорту ветеранів і сформулювати рекомендації щодо її вдосконалення.

У дослідженні підтверджено, що збір статистичної інформації є ключовим чинником упровадження політик держав щодо різних напрямів суспільного життя, зокрема й щодо фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів війни, а також її інклюзивності. Питання впровадження такої політики за змістом і формою тісно пов'язане зі збором даних, прозорістю та доступністю інформації [6; 7].

Звернемо увагу на дані опитувань Українського ветеранського фонду (проведені в жовтні – грудні 2024 р. та вересні – грудні 2025 р.) у контексті нашого дослідження щодо інклюзивності фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів війни, оскільки в опитуваннях визначалися тенденції, що окреслили ставлення суспільства до ветеранів війни в Україні, а також питання інклюзивності й ефективності державних програм [2].

Аналіз результатів опитувань «Образ ветеранів в українському суспільстві» (2024, 2025 рр.) дозволив виявити низку тенденцій, що визначають сучасний стан реінтеграції ветеранів. Дослідження фіксує високий рівень суспільної довіри до ветеранів (88–96 %), що свідчить про формування стійкої позитивної ідентичності «воїна-захисника». Однак ми спостерігаємо різкий контраст між моральною підтримкою суспільства й оцінкою державної політики. Падіння показника задоволеності виконанням державних зобов'язань із 69 % (2022 р.) до 25 % (2024 р.) підтверджує гіпотезу про те, що декларативні кроки та стратегії без реальних інфраструктурних змін сприймаються як недостатні.

Дані підтверджують, що інклюзивність у процесі фізкультурно-спортивної діяльності – це не лише гуманітарна вимога, а й запит самого суспільства на справедливе ставлення до захисників. Неefективність програм (на думку 53 % опитаних) створює ризик соціального відчуження, що робить моніторинг інклюзивності, який є об'єктом нашого дослідження, важливим інструментом для коригування державної політики.

Результати проведеного моніторингу національного досвіду й аналіз соціологічних даних дозволяють нам сформувати комплексне бачення проблеми інклюзивності у спорті. Порівняння даних 2024 р. з «Портретом ветерана 2025» виявляє динаміку змін у потребах ветеранів та їхньому сприйнятті державних інституцій. Станом на 2025 р. ветеранська спільнота визначена як одна з найчисельніших і найрізноманітніших соціальних груп. 60 % ветеранів вбачають ризик у невідповідності свого

військового досвіду реаліям цивільного життя. Це відкриває можливості для фізкультурно-спортивної діяльності, що трансформує військові навички (дисципліну, командну роботу) у цивільні компетенції, знижує відчуття соціальної відчуженості.

Дослідження виявило, що оцінка доступності громадського простору (зокрема, спортивних об'єктів) розділилася навпіл (47 % вважають простір доступним, 47 % – ні). Респонденти відповідали на питання, наскільки доступним (інклюзивним) для осіб з інвалідністю є громадський простір у їхньому населеному пункті: у державних установах, магазинах, громадському транспорті тощо. Для державної політики це сигнал про необхідність пріоритетного відновлення і створення безбар'єрної спортивної інфраструктури (рис. 7).

Порівняно з попередніми роками, у 2025 р. фіксується позитивна тенденція: частка тих, хто вважає, що держава не виконує зобов'язань, поступово знижується, хоча вказується на слабку комунікацію позитивних змін. Державні програми працюють, але обізнаність про них залишається низькою. Це підтверджує нашу гіпотезу про те, що моніторинг має включати не лише підрахунок кількості заходів, а й їхню інформаційну присутність у ЗМІ (рис. 8).

Узагальнюючи, можна стверджувати, що фізкультурно-спортивна діяльність має стати доступною послугою у громадах, особливо для ветеранів війни та їхніх сімей. Зниження оцінки виконання державних обов'язків на тлі високої довіри до самих ветеранів війни свідчить про зростання громадянської зрілості українців. Суспільство стає більш вимогливим до якості сервісів (медичних, соціальних, інклюзивних). Для нашого дослідження це означає, що інклюзивність у спорті має оцінюватися не за кількістю згаданих на сайті міністерства заходів, а за показниками реальної доступності та задоволеності ветеранів цими послугами.

Важливим документом, який визначає завдання впровадження державної політики щодо ветеранів війни, є Стратегія ветеранської політики на період до 2030 р. та

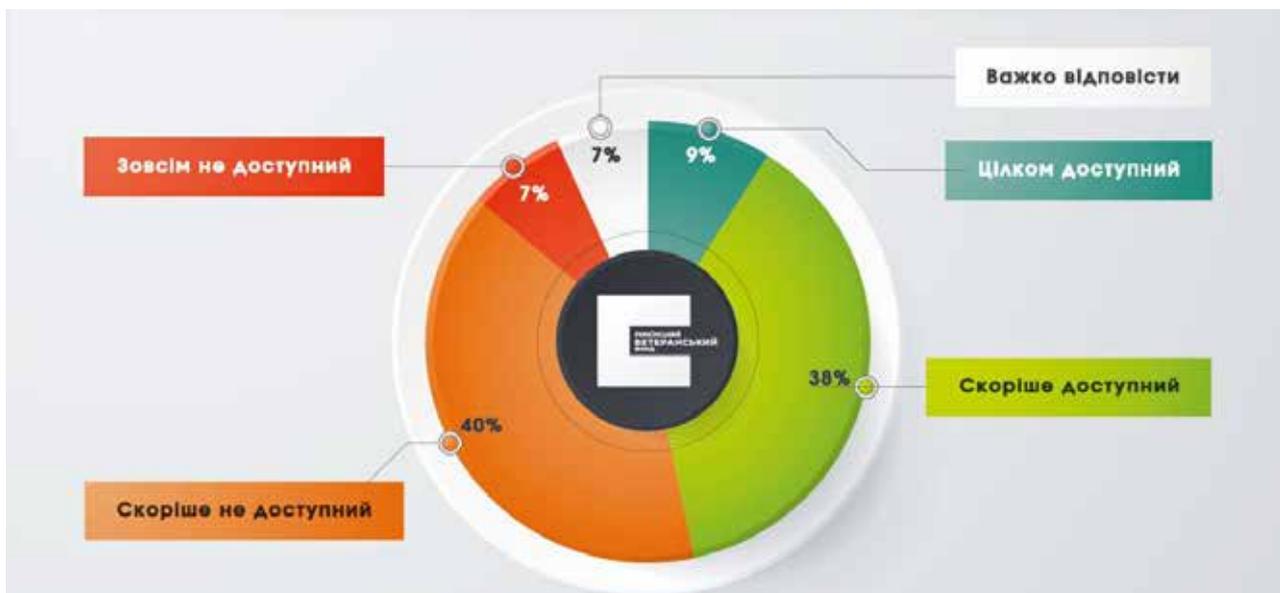
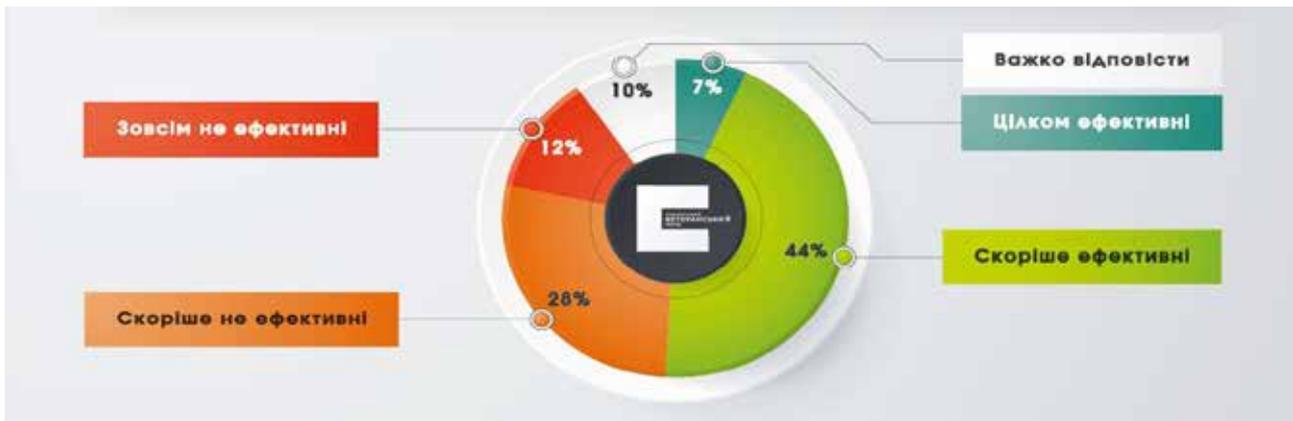

Рисунок 7 – Результати відповідей респондентів щодо інклюзивності громадського простору для осіб з інвалідністю [2]

Рисунок 8 – Результати відповідей респондентів щодо ефективності державних програм підтримки ветеранів [2]

затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2027 рр. (далі – Стратегія) [19]. У ній здійснений опис проблем, які зумовили ухвалення Стратегії, нормативно-правові акти, що діють у сфері ветеранської політики, проведений аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв’язання виявлених проблем, визначені мета й основні принципи реалізації Стратегії, а також стратегічні цілі, завдання та очікувані результати.

Проведений аналіз дозволяє порівняти амбітні завдання, закладені у Стратегії ветеранської політики до 2030 р., з фактичним станом їх реалізації, що відображений на офіційних ресурсах державних установ і в соціологічних показниках щодо моніторингу фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів війни та членів їхніх сімей в Україні. Стратегія визначає одним із ключових завдань (Операційна ціль 1) створення кроссекторальної системи збору даних і наповнення Єдиного державного реєстру ветеранів війни. Наш моніторинг підтверджує критичність цього завдання: нині інформація про потреби ветеранів війни залишається фрагментарною та розпорошеною між різними реєстрами. Хоча Стратегія декларує принцип «об’єктивності й обґрунтованості», фактична відсутність цілісної статистичної інформації на сайтах профільних міністерств (зокрема, щодо охоплення ветеранів війни різними видами спорту за місцем проживання) свідчить про те, що система моніторингу перебуває на етапі становлення. Це підтверджує тезу Стратегії про «неповноту й неточність наявних даних», що унеможливує якісне порівняння показників у динаміці.

Операційна ціль 2 Стратегії фокусується на впровадженні програм адаптивного спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації. Моніторинг сайту Мінмолодьспорту демонструє позитивну кореляцію із цим завданням: створення мережі адаптивних клубів у межах «Активних парків» є прямим виконанням операційного плану 2024–2027 рр. Проте, якщо Стратегія наголошує на «врахуванні потреб ветеранів війни», результати опитувань (де 53 % уважають програми інклюзивності неефективними) вказують на те, що кількісне зростання локацій поки що не перейшло в якісне задоволення запитів бенефіціарів. Виникає розрив між звітністю (наявність клубів) і реальним досвідом користувачів (доступність і фаховість послуг).

Операційна ціль 4 Стратегії чітко визначає потребу в «родинній взаємодії» та забезпеченні умов для фізичного

здоров’я членів сімей ветеранів війни. Наш аналіз офіційних сайтів виявив, що хоча члени родин і згадуються як бенефіціари, на практиці бракує конкретних методичних протоколів і програм, адаптованих саме для спільної спортивної діяльності ветеранів війни з дітьми та партнерами. Це свідчить про те, що превентивний підхід, закладений у Стратегії (раннє виявлення ризиків конфліктів у сім’ї), на рівні виконавчих ресурсів реалізований переважно інформаційно, а не інструментально.

Отже, фактичний стан моніторингу офіційних джерел висвітлює «точки напруги» між стратегічним плануванням та реальним виконанням: розбудова мережі адаптивних клубів випереджає інформаційно-статистичний супровід їхньої діяльності; запит на сімейну реабілітацію, закладений у Стратегії, залишається методично незаповненою нішею на офіційних ресурсах; криза довіри до державних програм (25–43 % підтримки) є наслідком недостатньої реалізації принципу «проактивної комунікації» та відсутності єдиної кроссекторальної бази даних, яка б дозволяла ветерану безперешкодно отримувати послугу.

Виявлені невідповідності дозволять рекомендувати державним органам будувати державну політику щодо ветеранів війни та членів їхніх сімей на основі аналітики, прогнозування та превенції, які повинні стати підґрунтям для розроблення уніфікованих критеріїв оцінювання якості інклюзивних послуг у спорті.

Рекомендаціями щодо вдосконалення системи моніторингу можуть слугувати такі: забезпечити повноцінний обмін даними між ЄДРВВ та реєстрами Мінмолодьспорту для автоматичного відстеження «шляху ветерана» від шпиталів і реабілітаційних центрів до спортивних клубів; додати до звітності державних установ показники залученості членів сімей ветеранів до спільних тренувань та реабілітаційних заходів; оцінювати ефективність програм не тільки за кількістю «заходів», а й за показниками зниження психоемоційної нестабільності та зростання соціальної адаптації (на основі щорічних опитувань); розробити й оприлюднити на сайтах профільних міністерств уніфіковані протоколи адаптивного спорту для територіальних громад (програми, методичні рекомендації), що дозволить стандартизувати моніторинг інклюзивності на місцях; створити єдину інтерактивну мапу інклюзивних спортивних послуг із можливістю зворотного зв’язку від ветеранів війни для оперативного коригування державної політики.

Висновки

1. Сучасний стан системи моніторингу фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів війни в Україні характеризується переходом від фрагментарного збору даних до етапу активної інституціоналізації та цифровізації. Ключовим елементом стало впровадження Єдиного державного реєстру ветеранів війни (ЄДРВВ), інтеграція послуг у новому цифровому просторі державних послуг для ветеранів війни «Ветеран PRO», що дозволяє здійснювати персоналізований моніторинг надання фінансової допомоги на заняття спортом. Моніторинг почав охоплювати не лише фізичну доступність об'єктів, а і якість інклюзивної послуги (наявність адаптивних тренерів, спеціалізованих програм тощо).

2. Основними викликами щодо вдосконалення системи моніторингу фізкультурно-спортивної діяльності ветеранів війни та членів їхніх сімей є інформаційна роз'єднаність (дані розпорошені між реєстрами різних відомств, що ускладнює кроссекторальний аналіз; відсутність на

офіційних ресурсах деталізованих критеріїв моніторингу сімейних форм спортивної активності; низький рівень довіри до виконання державних програм.

3. Для вдосконалення моніторингу рекомендується: автоматизувати обмін даними між реєстрами державних установ; урахувати у звітності залученість родин ветеранів; оцінювати психосоціальну адаптацію разом із кількістю заходів. Необхідно стандартизувати протоколи (програми, методичні рекомендації) для громад з адаптивного спорту та створити інтерактивну мапу послуг із системою зворотного зв'язку для оперативного коригування державної політики.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на імплементацію інклюзивних практик організації фізкультурно-спортивної діяльності в Україні для ветеранів війни і членів їхніх сімей.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адаптивні клуби «Нестримні». Агенція масового спорту України. URL: https://sportforall.gov.ua/adaptivni-kluby-nestrymni/?jsf=epro-posts&tax=type-of-club:315;region-of-club:313 (дата звернення: 28.12.2025).
2. Аналітика. Ветеранський фонд (Поруч з ветераном). URL: <https://veteranfund.com.ua/analytics/> (дата звернення: 27.12.2025).
3. Ветеран PRO – Державні послуги для ветеранів та ветеранок. URL: <https://veteranpro.gov.ua/your-way/ubd> (дата звернення: 28.12.2025).
4. Головна сторінка. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk> (дата звернення: 06.01.2026).
5. Департамент молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). URL: <https://dms.kyivcity.gov.ua/news/konkurs-pro-nadannia-finansovoi-pidtrymky-z-biudzhetu-mista-kyieva-hromadskym-orhanizatsiiam-fizkulturno-sportyvnoi-spriamovanosti-u-2026-rotsi> (дата звернення: 07.01.2026).
6. Маринич В., Когут І. Моніторингова діяльність з інклюзивності у спорті Європейського Союзу та України. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2024. № 4. С. 78–83. URL: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2023.4.78-83> (дата звернення: 28.12.2025).
7. Маринич В., Когут І. Статистична інформація як ключовий чинник впровадження інклюзивності фізкультурно-спортивної роботи в закладах позашкільної освіти. *Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія*. 2023. № 2. С. 94–99. URL: <https://doi.org/10.32652/spmed.2023.2.94-99>
8. Головна. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/> (дата звернення: 06.01.2026).
9. Розвиток адаптивного та масового спорту на Закарпатті: підсумки візиту Сергія Тимофєєва. Головна. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/news/rozvytok-adaptivnoho-ta-masovoho-sportu-na-zakarpatti-pidsumky-vizytu-serhiia-tymofieieva> (дата звернення: 06.01.2026).
10. Цикл відеоопитувань про адаптивний спорт. Головна. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/bezbaryernij-prostir/adaptivnyi-sport/tsykl-videoopytuvan-pro-adaptivnyi-sport> (дата звернення: 08.01.2026).
11. Організаційна документація, яка стосується змагань. Міністерство у справах ветеранів. URL: <https://mva.gov.ua/veteranam/sport-veteraniv-viyni> (дата звернення: 08.01.2026).
12. Перелік закладів сфери фізичної культури і спорту, спортивних закладів та спортивних клубів, які залучені до участі у програмі «Ветеранський спорт». Міністерство у справах ветеранів. URL: https://mva.gov.ua/veteranam/httpsdocsgooglecomspreadsheetsd1ww_ptxltkl1klyfh2c86c6z_7a3p0a4editgid1071425060gid1071425060 (дата звернення: 08.01.2026).
13. Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни (ЄДРВВ). Міністерство у справах ветеранів. URL: <https://mva.gov.ua/pro-edinyi-derzhavnyi-reestr-veteraniv-viyni-edrvv> (дата звернення: 07.01.2026).
14. Український ветеранський фонд. Міністерство у справах ветеранів. URL: <https://mva.gov.ua/category/141-veteranskiy-fond> (дата звернення: 07.01.2026).
15. Про Український ветеранський фонд : положення від 10.09.2021 р. № 185. URL: https://mva.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/_положення_на_погодж.pdf
16. Портал відкритих даних. Головна сторінка. Data.gov.ua. URL: <https://data.gov.ua/dataset> (дата звернення: 07.01.2026).
17. Про внесення змін до Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р. : розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2025 р. № 294-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2025-p#Text> (дата звернення: 07.01.2026).
18. Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни. Офіційний вебпортал Парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-p#Text> (дата звернення: 09.01.2026).
19. Про схвалення Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р. : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 р. № 366-р, станом на 06.01.2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p#Text> (дата звернення: 09.01.2026).
20. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 р. та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2027 рр. : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 р. № 1209-р, станом на 26.11.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-p#Text> (дата звернення: 08.01.2026).
21. Про утворення бюджетної установи «Український ветеранський фонд» : постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 р. № 720. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/720-2021-p#Text> (дата звернення: 07.01.2026).
22. Публікації Головна сторінка. Держстат / Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk/publications> (дата звернення: 06.01.2026).
23. Український ветеранський фонд (Поруч з ветераном). URL: <https://veteranfund.com.ua/> (дата звернення: 03.01.2026).
24. Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world. *World Health Organization (WHO)*. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241514187> (дата звернення: 09.12.2025).
25. GoPA – Global Observatory for Physical Activity. URL: <https://new.globalphysicalactivityobservatory.com/> (дата звернення: 09.12.2025).
26. Language selection. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/mapping-analysis-specificity-sport_en.pdf (дата звернення: 09.12.2025).
27. Lee K.K., Uihlein M.J. Adaptive Sports in the Rehabilitation of the Disabled Veterans. *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics of North America*. 2019. Vol. 30. № 1. P. 289–299. DOI: 10.1016/j.pmr.2018.08.001

REFERENCES

1. Adaptivni kluby "Nestrymni". Ahentsiia masovoho sportu Ukrainy. Retrieved from: <https://sportforall.gov.ua/adaptivni-kluby-nestrymni/?jsf=epro-posts&tax=type-of-club:315;region-of-club:313> (data zvernennia: 28.12.2025).
2. Analitika. Veteranskyi fond (Poruch z veteranom). Retrieved from: <https://veteranfund.com.ua/analytics/> (data zvernennia: 27.12.2025).
3. Veteran PRO – Derzhavni posluhy dlia veteraniv ta veteranok. Retrieved from: <https://veteranpro.gov.ua/your-way/ubd> (data zvernennia: 28.12.2025).
4. Holovna storinka Derzhstat. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: <https://stat.gov.ua/uk> (data zvernennia: 06.01.2026).
5. Departament molodi ta sportu vykonavchoho orhanu Kyivskoi miskoi rady (Kyivskoi miskoi derzhavnoi administratsii). Retrieved from: <https://dms.kyivcity.gov.ua/news/konkurs-pro-nadannia-finansovoi-pidtrymky-z-biudzhetu-mista-kyieva-hromadskym-orhanizatsiiam-fizkulturno-sportyvnoi-spriamovanosti-u-2026-rotsi> (data zvernennia: 07.01.2026).
6. Marynych, V., & Kohut, I. (2024). Monitorynhova diialnist z inkluzyvnosti u sporti Yevropeiskoho Coiuzu ta Ukrainy. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu*. № 4. S. 78–83. <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2023.4.78-83>
7. Marynych, V., & Kohut, I. (2023). Statystychna informatsiia yak kluchovyi chynnyk vprovadzhennia inkluzyvnosti fizkulturno-sportyvnoi roboty v zakladakh pozashkilnoi osvity. *Sportyvna medytsyna, fizychna terapiia ta erhoterapiia*. № 2. S. 94–99. <https://doi.org/10.32652/spmed.2023.2.94-99> (data zvernennia: 28.12.2025).
8. Holovna. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrainy. Retrieved from: <https://mms.gov.ua/> (data zvernennia: 06.01.2026).
9. Rozvytok adaptivnoho ta masovoho sportu na Zakarpatti: pidsumky vizytu Serhiiia Tymofieieva. Holovna. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrainy. Retrieved from: <https://mms.gov.ua/news/rozvytok-adaptivnoho-ta-masovoho-sportu-na-zakarpatti-pidsumky-vizytu-serhiiia-tymofieieva> (data zvernennia: 06.01.2026).
10. Tsykl videoopytvan pro adaptivnyi sport. Holovna | Ministerstvo molodi ta sportu Ukrainy. Retrieved from: <https://mms.gov.ua/bezbaryernii-prostir/adaptivnyi-sport/tsykl-videoopytvan-pro-adaptivnyi-sport> (data zvernennia: 08.01.2026).
11. Orhanizatsiina dokumentatsiia, yaka stosuietsia zmahan. Ministerstvo u spravakh veteraniv. Retrieved from: <https://mva.gov.ua/veteranam/sport-veteraniv-viiny> (data zvernennia: 08.01.2026).
12. Perelik zakladiv sfery fizychnoi kultury i sportu, sportyvnykh zakladiv ta sportyvnykh klubiv, yaki zalucheni do uchasti u prohrami "Veteranskyi sport". Ministerstvo u spravakh veteraniv. Retrieved from: https://mva.gov.ua/veteranam/httpsdocsgooglecomspreadsheetsd1ww_ptxltkl1klyfh2c86c6z_7a3poa4editgid1071425060gid1071425060 (data zvernennia: 08.01.2026).
13. Pro Yedynyi derzhavnyi reiestr veteraniv viiny (YeDRVV). Ministerstvo u spravakh veteraniv. Retrieved from: <https://mva.gov.ua/pro-edyniy-derzhavnyi-reestr-veteraniv-viiny-edrvv> (data zvernennia: 07.01.2026).
14. Ukrainyskyi veteranskyi fond. Ministerstvo u spravakh veteraniv. Retrieved from: <https://mva.gov.ua/category/141-veteranskyi-fond> (data zvernennia: 07.01.2026).
15. Polozhennia pro Ukrainyskyi veteranskyi fond vid 10.09.2021 № 185. Retrieved from: https://mva.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/_положення_на_погодж.pdf
16. Portal vidkrytykh danykh. Holovna storinka. Data.gov.ua. Retrieved from: <https://data.gov.ua/dataset> (data zvernennia: 07.01.2026).
17. Pro vnesennia zmin do Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 r.: rozporiadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 25.03.2025 № 294-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2025-p#Text> (data zvernennia: 07.01.2026).
18. Pro Yedynyi derzhavnyi reiestr veteraniv viiny. Ofitsiinyi vebportal parlamentu Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-p#Text> (data zvernennia: 09.01.2026).
19. Pro skhvalennia Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 r.: rozporiadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 14.04.2021 № 366-r, stanom na 6 sich. 2026 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p#Text> (data zvernennia: 09.01.2026).
20. Pro skhvalennia Stratehii veteranskoi polityky na period do 2030 r. ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2024–2027 rokakh: rozporiadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 29.11.2024 № 1209-r, stanom na 26 lystop. 2025 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-p#Text> (data zvernennia: 08.01.2026).
21. Pro utvorennia biudzhethnoi ustanovy "Ukrainyskyi veteranskyi fond": postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 14.07.2021 № 720. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/720-2021-p#Text> (data zvernennia: 07.01.2026).
22. Holovna storinka. Derzhstat. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: <https://stat.gov.ua/uk/publications> (data zvernennia: 06.01.2026).
23. Ukrainyskyi veteranskyi fond. Veteranskyi fond (Poruch z veteranom). Retrieved from: <https://veteranfund.com.ua/> (data zvernennia: 03.01.2026).
24. Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world. World Health Organization (WHO). Retrieved from: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241514187> (date of access: 09.12.2025).
25. GoPA – Global Observatory for Physical Activity. Retrieved from: <https://new.globalphysicalactivityobservatory.com/> (date of access: 09.12.2025).
26. Language selection. European Commission. Retrieved from: https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/mapping-analysis-specificity-sport_en.pdf (data zvernennia: 09.12.2025).
27. Lee, K.K., & Uihlein, M.J. (2019). Adaptive Sports in the Rehabilitation of the Disabled Veterans. *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics of North America*. Vol. 30, № 1. P. 289–299. <https://doi.org/10.1016/j.pmr.2018.08.001>

Дата першого надходження статті до видання: 10.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.02.2026

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Маринич В. Л., <https://orcid.org/0000-0003-2784-680X>, vmarynych@uni-sport.edu.ua

Когут І. О., <https://orcid.org/0000-0002-3042-2189>, kohut.iryana@uni-sport.edu.ua

Національний університет фізичного виховання і спорту України, вул. Фізкультури 1, м. Київ, 03150, Україна.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Marynych V., <https://orcid.org/0000-0003-2784-680X>, vmarynych@uni-sport.edu.ua

Kohut I., <https://orcid.org/0000-0002-3042-2189>, kohut.iryana@uni-sport.edu.ua

National University of Ukraine on Physical Education and Sport, Fizkul'tury str. 1, Kyiv, 03150, Ukraine.